

Analysis of Scientometrics Maps in Scientific Productions Regarding the Career Path of Accountants

Zahra Azodi ¹

 1. Ph.D Student of Accounting, Faculty of Accounting, Yazd Branch, Islamic Azad University, Yazd, Iran.
Email: zahraazodi93@gmail.com

Mahmoud Moeinaddin ^{2*}

 2. Associate Professor, Department of Accounting, Yazd Branch, Islamic Azad University, Yazd, Iran. (Corresponding Author)

Nasim Shahmoradi ³

 3. Assistant Professor, Department of Accounting, Yazd Branch, Islamic Azad University, Yazd, Iran.
Email: N.shahmoradi@iauyazd.ac.ir

Email: mahmoudmoein@iauyazd.ac.ir

Abstract

Date of Reception:
06/09/2023

Date of Acceptation:
20/01/2024

Purpose: One of the biggest challenges in every person's life is choosing a job, which is affected by very important factors. Choosing a job is not an easy decision and has a lasting impact on a person's future. A person's environment, talents, skills, and educational progress affect the choice of a job, and if the wrong choice is made, it may lead to failure and disappointment. Therefore, the primary reason for choosing a job is to earn money and social status, which will ultimately influence a person's personality, behavior, and perspective. The career path, or in other words, the professional development path, is a long-term and complex process that is influenced by psychological, sociological, educational, physical, economic, and environmental factors.

Methodology: This article is classified as a descriptive-applied type of research based on its purpose. Various scientometric techniques were utilized to analyze scientific productions in this study. The necessary data for this research were gathered from the Web of Science database. One notable feature of this database is its citation search capability, which enables users to refine their search by title, subject, and author. The statistical population for this study comprises scientific research articles related to the profession and occupation of accountants, published in the Web of Science database between 1972 and 2022. Initially, 4435 articles were retrieved, out of which 269 were not in English, 647 were not articles (as non-reviewed articles, conferences, and books were excluded), 3077 were not closely related to the accounting field (as three fields—management, business, and economics—were selected), and 39 were from 2023 and thus were excluded.

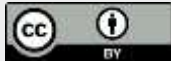
Zahra Azodi ¹

Mahmoud Moeinaddin ^{2*}

Nasim Shahmoradi ³

Date of Reception:
06/09/2023

Date of Acceptation:
20/01/2024

Findings: The analysis of articles on accountants' career development revealed an increasing interest among researchers in this field. The highest number of articles were published in 2020 and 2021, while the lowest was in 1972. The word in the fifth cluster indicates its significance in research studies. Gender, mobility, job satisfaction, and performance were found to be linked to the word co-authorship map highlighted the United States as a leading research hub in this area, with 20 connections and 137 articles published. England followed with 17 connections and 51 articles.

Conclusion: The purpose of this study is to create scientific maps illustrating the professional development trajectory of accountants. In scientometric research, the initial consideration should be the significance of quantitative and qualitative information regarding the subject being studied. Such studies reveal hidden realities in various scientific fields. Remote research points can pose significant challenges in the future or present remarkable prospects for further research, thereby reducing study gaps. The data for this research were extracted from the scientific database of Web of Science, and scientific maps were generated using VOSviewer software. The study initially analyzed the publication process of the scientific outputs indexed in the Web of Science database. The results indicated a recent increase in articles focusing on career paths, capturing researchers' attention. The first article, titled "Gender Career Paths, was published in 1998, marking the beginning of research in the field of employment. In the vocabulary co-occurrence map, out of the 1977 keywords, 114 words met the minimum threshold value (i.e., at least 5 repetitions). The mapping findings underscore the significance of the term in the co-authorship map of countries, 57 countries had published at least one article. According to the map results, America emerged as the primary research hub, with 137 articles and 20 communications. Notably, Iran was absent from this map, indicating a lack of collaboration on the subject under investigation. Additionally, England secured the second position with 51 articles and 17 communications.

Keywords: Career path, Co-occurrence of words, Co-authorship of countries, Scientometrics, Web of Science.

تحلیل نقشه‌های علم‌سنجی در تولیدات علمی پیرامون مسیر پیشرفت حرفه‌ای حسابداران

زهرا عضدی^۱

۱. دانشجوی دکتری گروه حسابداری، واحد یزد، دانشگاه آزاد اسلامی، یزد، ایران.

Email: zahraazodi93@gmail.com

محمود معین‌الدین^{*۲}

۲. دانشیار گروه حسابداری، واحد یزد، دانشگاه آزاد اسلامی، یزد، ایران. (نویسنده مسئول)

نسیم شاه‌مرادی^۳

۳. استادیار گروه حسابداری، واحد یزد، دانشگاه آزاد اسلامی، یزد، ایران.

Email: N.shahmoradi@iauyazd.ac.ir

Email: Mahmoudmoein@iauyazd.ac.ir

چکیده

هدف: پژوهش حاضر سعی دارد با تحلیل و مصورسازی تولیدات علمی پیرامون موضوع، مسیر پیشرفت حرفه‌ای حسابداران، خلأهای پژوهشی و مباحث نوین را کشف و شناسایی نماید.

روش‌شناسی: این مطالعه از نوع پژوهش‌های کاربردی علم‌سنجی است و با به‌کارگیری تحلیل هم‌رخدادی و هم‌تألیفی انجام شده است. جامعه آماری پژوهش، تمام تولیدات علمی حوزه مسیر پیشرفت حرفه‌ای حسابداران را دربرمی‌گیرد. از میان آن‌ها ۴۰۳ مقاله از سه حوزه نزدیک به حسابداری یعنی مدیریت، اقتصاد و بازرگانی که در بازه زمانی ۱۹۷۲-۲۰۲۲ در پایگاه وب‌آوساینس نمایه شده‌بودند، گزینش و با به‌کارگیری نرم‌افزار VOSviewer نقشه‌ها ترسیم و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج حاصل از هم‌رخدادی واژگان نشان داد واژه «کار» و «عملکرد» جزء پرتکرارترین واژه‌ها در این زمینه بوده و با کلمه انگیزه در ارتباط می‌باشد. همچنین طبق نتایج هم‌تألیفی کشورها مشخص گردید آمریکا، انگلستان و آلمان بیشترین همکاری علمی را داشته‌اند.

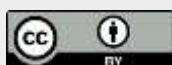
نتیجه‌گیری: با بررسی روند انتشار مقالات می‌توان دریافت که تولیدات علمی در حوزه مورد بررسی سیر صعودی داشته است. همچنین براساس نتایج هم‌رخدادی واژگان و همکاری علمی کشورها مشخص گردید واژه مسیر شغلی عمدتاً با واژگان «جنسیت» و «عملکرد» ارتباط داشته است. همچنین نقشه هم‌تألیفی کشورها، نقش جداگانه کشور ایران در بین سایر کشورها را نشان می‌دهد.

واژگان کلیدی: مسیر پیشرفت حرفه‌ای، هم‌رخدادی واژگان، هم‌تألیفی کشورها، علم‌سنجی، وب‌آوساینس.

صفحه ۲۸۳-۳۰۴

دریافت: ۱۴۰۲/۰۵/۱۶

پذیرش: ۱۴۰۲/۱۰/۳۰

مقدمه و بیان مسئله

یکی از بزرگ‌ترین چالش‌های موجود در زندگی هر فرد، انتخاب شغل است و متأثر از عوامل بسیار مهمی می‌باشد. گزینش شغل تصمیم ساده‌ای نیست و تأثیری ماندگار بر آینده فرد دارد. طبق نظر باندورا و همکاران؛ محیط، استعدادها، مهارت‌ها و پیشرفت تحصیلی یک فرد بر انتخاب شغل تأثیر گذاشته و در صورت انتخاب اشتباه، ممکن است منجر به شکست و ناامیدی شود (Bandura et al., 2001). دسلر مسیر پیشرفت شغلی را این‌گونه تعریف می‌کند «مسیر پیشرفت شغلی به موقعیت‌ها و فرصت‌های شغلی فرد در طی زمان اشاره دارد» (Dessler, 2013). مسیر شغلی^۱ صرفاً انتخاب یک شغل نیست، بلکه یک تلاش مادام‌العمر بوده و شامل رفتارها، نگرش‌ها و احساسات در یک فرایند رشدی می‌باشد که توسط کار و اهداف زندگی افراد هدایت شده و از طریق سازمان‌هایی که در آن کار می‌کنند، تعدیل می‌شود (Baruch, 2004)؛ بنابراین مسیر شغلی یا به عبارتی دیگر مسیر پیشرفت حرفه‌ای، یک فرایند طولانی‌مدت و پیچیده است و تحت تأثیر عوامل همچون: روان‌شناختی، جامعه‌شناختی، آموزشی، فیزیکی، اقتصادی و محیطی می‌باشد (McDaniels & Gysbers, 1992). بررسی‌ها نشان می‌دهد مطالعات بسیار کمی پیرامون مسیر پیشرفت حرفه‌ای در مشاغل مختلف انجام شده و ایراد ذکر شده به پژوهش‌های موجود این است که اغلب بر پایه داده‌ها و نتایج پژوهش‌های پیشین می‌باشند و از جامعیت کمتری در حوزه مورد مطالعه برخوردار هستند (Klehe et al., 2021)؛ بنابراین می‌توان بیان کرد که این حوزه پژوهشی از دید چرخه زندگی در دوران بلوغ خود به سر می‌برد. افزون بر این، بررسی‌های موجود اغلب باهدف تطبیق مطالعات مختلف در یک چارچوب مفهومی مشترک فقط توصیفات متنی را در سطح گسترده ارائه می‌دهند. چنین رویکردی به‌طور اجتناب‌ناپذیر جزئیات و تفاوت‌های ظریف در مورد محتوای موضوع تحت پوشش را قربانی می‌کند (Byington et al., 2019). با توجه به مطالب بیان‌شده، به نظر می‌رسد بررسی موضوع پیشرفت حرفه‌ای و تعیین عوامل مؤثر بر آن و نیز چگونگی دستیابی به آن در حرفه‌های مختلف ضروری و انکارناپذیر است، زیرا در طول دهه‌های گذشته، جهانی شدن اقتصاد، پیشرفت‌های فناوری، رقابت شدید و بحران‌های مالی نیاز مشاغل به نیروهای ماهر و حرفه‌ای را بیشتر کرده است (Kundi et al., 2021). شاید بتوان گفت: یکی از مشاغل بااهمیت در جامعه امروزی، حسابداری است؛ زیرا اغلب تصمیم‌های افراد و بنگاه‌های اقتصادی بازتاب مالی داشته و چالش‌های اقتصادی کنونی به متخصصانی در حوزه اقتصاد، مدیریت و حسابداری نیاز دارد که بتوانند به‌صورت ماهرانه این جو ناآرام و افسارگسیخته حاکم بر بازار را کنترل نمایند (حسینی و خوئینی، ۱۳۹۹). همچنین واحدهای تجاری بر پایه گزارش‌های مالی تهیه شده توسط حسابداران خود، تصمیمات مالی مهمی اتخاذ می‌کنند که ممکن است در محیط رقابتی برنده یا شکست بخورند؛ بنابراین حضور حسابداران ماهر و حرفه‌ای در واحدهای تجاری برای پیشرفت شرکت‌ها در بازارهای رقابتی الزامی و حیاتی می‌باشد (Abdulrasheed et al., 2012). بدین لحاظ امروزه رشته و حرفه حسابداری به دلیل وجود فرصت اشتغال، پتانسیل کسب درآمد و آینده شغلی طرفداران زیادی پیدا کرده است (حسینی و خوئینی، ۱۳۹۹). بررسی‌های نویسندگان این مقاله نشان می‌دهد علی‌رغم اینکه مطالعاتی پیرامون مسیر پیشرفت حرفه‌ای افراد در برخی از مشاغل انجام شده (نسبی و همکاران، ۱۴۰۰؛ شهامت، ۱۴۰۰؛ Raines & Taglaireni, 2008)؛ اما هیچ‌یک به‌طور خاص به مسیر پیشرفت حرفه‌ای حسابداران نپرداخته‌اند؛ این کاستی‌ها محققان را از ایجاد تصویری جامع از مسیر پیشرفت حرفه‌ای حسابداران بازداشته است و برای پرداختن به محدودیت‌های بررسی‌های قبلی و در همان سان افزودن شواهد بیشتر به یک حوزه پژوهشی، نیاز به انجام یک

1 . Career path.

مطالعه سیستماتیک با به‌کارگیری روش‌های تحلیل کتاب‌سنجی و علم‌سنجی به‌شدت احساس می‌شود تا درک مفاهیم موضوع مورد بررسی را گسترش و ارتقا داده و همچنین مسیرهای امیدوارکننده‌ای را برای پژوهش‌های بعدی پیشنهاد دهد. از همین رو پژوهش حاضر باهدف بررسی مطالعات علمی تولید شده در حوزهٔ مسیر پیشرفت حرفه‌ای حسابداران در پایگاه وب‌آوساینس^۱ که در این مقاله به‌اختصار WoS نامیده می‌شود، انجام شده‌است. زندگی روان و همکاران (۱۳۹۵) در مقاله خود بیان کرده‌اند که نقشه‌های علمی به‌صورت اشکال گرافیکی، علاوه بر تفکیک حوزه‌های مختلف علوم و نمایش روابط موجود در بین آن‌ها، درک بهتری از ساختار علوم را برای استفاده‌کنندگان فراهم می‌سازد.

پژوهش حاضر رسالت خود را به بررسی مقالات منتشر شده در حوزهٔ پیشرفت حرفه‌ای شغل حسابداری که یکی از مشاغل مهم و پرکاربرد در جوامع امروزی است را با استفاده از ترسیم نقشه‌های علمی و ارائه تحلیل‌های علم‌سنجی اختصاص داده است.

نقشه علمی، یک بازنمایی فضایی از ارتباط بین مقالات، اصطلاحات و یافته‌های آن‌ها را نشان می‌دهد (Zupic & Čater, 2015). این تجسم امکان نظارت عینی یک حوزه علمی را فراهم می‌نماید (Cobo et al., 2011). همچنین می‌تواند امکان شناسایی حوزه‌های پژوهشی را فراهم کند که در دیگر بررسی‌ها نادیده گرفته شده‌اند (Byington et al., 2019; Markoulli, 2017). با توجه به هدف این مطالعه ترسیم این نگاشت‌ها در جهت شناسایی شکاف‌های پژوهشی و تعیین موضوعات داغ پیرامون این حوزه به پژوهشگران کمک شایانی می‌کند؛ بنابراین به‌طور خاص، این پژوهش به دنبال پاسخ به چهار پرسش کلیدی زیر می‌باشد.

پرسش‌های پژوهش

۱. بیشترین میزان تولیدات علمی پیرامون موضوع مسیر پیشرفت حرفه‌ای حسابداران در چه سال‌هایی بوده است؟
۲. در نقشه‌های علمی شبکه، همپوشانی و چگالی کدام واژه‌ها بیشتر مرکز توجه نویسندگان بوده‌اند؟
۳. دسته‌بندی موضوعی در حوزهٔ مورد بررسی به چه صورت است؟
۴. وضعیت تولیدات علمی کشورها پیرامون حوزهٔ مسیر پیشرفت حرفه‌ای حسابداران در سه نقشه شبکه، همپوشانی و چگالی به چه صورت است؟

چارچوب نظری

مسیر پیشرفت حرفه‌ای

واژهٔ مسیر پیشرفت شغلی به معنی تاریخچه کاری یک نفر، ترتیب و الگوی موقعیت‌های کاری، پیشرفت روبه‌بالا در زندگی شغلی است (صفرزاده و همکاران، ۱۳۹۲). در اوایل دهه ۱۹۰۰م، مسیر پیشرفت حرفه‌ای به‌عنوان یک فرایند عینی در نظر گرفته شد (McMahon & Tatham, 2008). پژوهش بنیادی موریس و وایس نشان داد که جدا از کسب درآمد، «کار کردن» احساس گره‌خوردن به یک جامعه بزرگ‌تر، داشتن کاری معنادار برای انجام‌دادن، منجر به ایجاد هدف در زندگی می‌شود (Morse & Weiss, 1995). معانی بسیاری برای مسیر پیشرفت شغلی ارائه شده‌است؛ ولی در کاربرد عمومی می‌توان به ثبات یا پایداری شغل در طول زندگی فرد و پیشرفت یک حرفه یا شغل اشاره کرد

1 . Web of Science.

(فرهی و همکاران، ۱۳۹۷). واژه مسیر پیشرفت حرفه‌ای نشان می‌دهد که یک حرفه شامل مجموعه‌ای از حرکات بوده (Cappellen & Janssens, 2010) و دارای جهت و هدفی است که موقعیت‌های متوالی را به هم مرتبط می‌کند (Adamson et al., 1998). مسیر شغلی با فعالیت‌های حیاتی مختلفی مشخص می‌شود (Levinson et al., 1978). به‌عنوان مثال، یک وکیل در مسیرهای مختلف حرفه خود حرکت می‌کند این مراحل می‌تواند شامل فارغ‌التحصیلی از دانشکده حقوق، تبدیل شدن به کارشناس و یا ارتقا به شریک در یک شرکت حقوقی باشد. هر حرکت یا مرحله در یک حرفه می‌تواند بازتاب مهارت‌ها و تجربیات مختلف به‌دست‌آمده باشد (Arthur & Rousseau, 1996) که ممکن است به افراد امکان کامیابی و پیشرفت در مسیر شغلی را بدهد. درحالی‌که بسیاری ممکن است مسیر شغلی را تنها به معنی پیشرفت در سازمان بدانند، اما با یک دیدگاه گسترده‌تر باید آن را مجموعه متوالی نگرش‌ها و رفتارهای فردی در زمینه فعالیت‌ها و تجربه‌های مربوط به کار در طول زندگی معنی کرد. در این راستا بررسی انتشارات علمی مرتبط با مسیر پیشرفت حرفه‌ای مشاغل می‌تواند نقش مهمی در توسعه مشاغل و حرفه‌ای‌گرایی افراد داشته‌باشد و بدیهی است مسیر پیشرفت حرفه‌ای مشاغل مختلف می‌تواند متفاوت باشد.

انتخاب حسابداری به‌عنوان شغل و رشته تحصیلی

در دوران نوجوانی بپیش، تصمیمات و ادراک فرد تحت تأثیر عوامل مختلف می‌باشد. این دوره از این رو بسیار مهم است که بر زندگی شخصی، فرآیندهای تصمیم‌گیری و انتخاب شغل فرد تأثیر می‌گذارد. از آنجایی‌که نوجوانان همیشه تأثیرپذیر هستند، تصمیمات آن‌ها می‌تواند برگرفته از رفتار والدینشان باشد، اما تأثیر همسالان را نباید دست‌کم گرفت (Dalci & Özyapici, 2018). بررسی پژوهش‌های پیشین نشان می‌دهد عواملی مانند والدین، اساتید، دوستان و گروه همسالان، توانایی، مهارت و علاقه به حرفه حسابداری در انتخاب این رشته تحصیلی توسط افراد مؤثر است (Ahmed et al., 1997; Byrne et al., 2012; Tan & Laswad, 2006). همچنین بررسی مطالعات انتخاب شغل حسابداری نشان داده‌اند که طیفی از عوامل مانند تأثیرات سایر افراد، عوامل درونی، ملاحظات مالی و بازار کار، استعداد، علاقه و درک از حرفه حسابداری ممکن است بر انتخاب حسابداری به‌عنوان حرفه توسط دانشجو تأثیر بگذارد (Jackling & Calero, 2006; Tan & Laswad, 2006; Swain & Olsen, 2012).

همان‌طور که گفته شد، حرفه حسابداری به تولید و ارائه گزارش‌های مالی در مورد یک تجارت یا سازمان می‌پردازد و باتوجه‌به اینکه با اعداد و ارقام سروکار دارد، نیازمند دقت و تمرکز بالایی می‌باشد؛ لذا شغلی طاقت‌فرسا است. بر این اساس همچون سایر مشاغل سختی‌های خود را دارد. افرادی که تمایل و علاقه دارند در این رشته به‌صورت حرفه‌ای مشغول به کار شوند نسبت به سایر افراد برای این شغل اهمیت قائل هستند و سختی‌های موجود را به جان می‌خرند (Ahmed et al., 1997). همچنین برخی از افراد بر این باورند که حسابداری، شغلی کسل‌کننده است و حجم کار، فرسودگی شغلی در این حرفه، افراد را از انتخاب این شغل منصرف می‌کند (Allen, 2004).

پیشینه پژوهش

میر موسی و همکاران (۱۳۹۹) در مقاله‌ای با عنوان «تحلیل پارادایم فکری و ترسیم نگاهت علمی تحقیقات بین‌المللی برندسازی شخصی در حوزه حسابداری» به بررسی تولیدات علمی در زمینه برندسازی شخصی در حوزه حسابداری در سال‌های ۲۰۰۵ تا ۲۰۲۰ م. پرداخته‌اند. این مطالعه بر روی ۷۵ مقاله نمایه شده در پایگاه WoS و با نرم‌افزار VOSviewer انجام شده‌است. نتایج نشان داد که بیشترین میزان تولیدات علمی در آمریکا انجام شده‌است.

همچنین نتایج واکاوی پژوهش‌ها حاکی از آن بود که حسابداران برای تبدیل شدن به نماد شخصی باید برخی از ویژگی‌ها از جمله: مسئولیت‌پذیری، تمایز، فروتنی، ریسک‌پذیری، صداقت و دانش تخصصی را در خود تقویت نمایند. اژدری و همکاران (۱۳۹۹) در مطالعه خود با عنوان «ترسیم نگاشت علمی برای تحقیقات مسئولیت اجتماعی در حوزه سلامت با استفاده از روش تحلیل خوشه‌ای موضوعی» با استفاده از روش بازبینی نظام‌مند به بررسی مقالات نمایه شده در پایگاه WoS از ۱۹۰۰ تا ۲۰۱۹ م. در حوزه مسئولیت اجتماعی در صنعت بهداشت و درمان پرداخته‌اند. برای تحلیل این مقالات از نرم‌افزار VOSviewer استفاده شده است. نتایج نشان داد که از بین ۵۲۸ مقاله مورد بررسی، بیشترین مطالعات در زمینه مسئولیت اجتماعی در حوزه سلامت مربوط به سال ۲۰۱۷ م. بوده و کشورهای آمریکا، انگلستان و استرالیا به ترتیب بیشترین میزان تولیدات علمی و ارتباط بین نویسندگان را داشتند.

ملانظری و گرامی‌راد (۱۴۰۰) در مقاله‌ای با عنوان «تحلیل جریان علمی پژوهش‌های حسابداری رفتاری در پایگاه اطلاعاتی وب‌آوساینس» به بررسی و شناسایی جریان‌ها و حوزه‌های پژوهشی مطرح در حسابداری رفتاری در مقالات بین‌المللی پرداخته‌اند. آن‌ها ۹۹۸ مقاله منتشر شده در سال‌های ۱۹۷۰ تا ۲۰۲۲ م. را با استفاده از نرم‌افزار VOSviewer مورد تجزیه و تحلیل قرار دادند. نتایج این مطالعه نشان داد پژوهش‌های این حوزه در ۶ خوشه قابل دسته‌بندی بوده و خوشه‌های ریسک، تصمیم‌گیری، مطلوبیت، زیان‌گریزی و مالی رفتاری از مهم‌ترین خوشه‌های این حوزه است.

حاضری و همکاران (۱۴۰۱) در مقاله خود به بررسی شباهت واژگانی متون مرتبط با سه حوزه کتابخانه‌های الکترونیکی، دیجیتالی و مجازی با استفاده از تکنیک تحلیل خوشه‌ای پرداخته‌اند. نتایج حاصل از این پژوهش حاکی از آن بود که مدارک مرتبط با کتابخانه‌های الکترونیکی و مجازی رشد منفی و ناچیز داشته در حالی که مدارک مرتبط با کتابخانه‌های دیجیتالی با ضریب رشد ۱۳.۱۱ دارای رشد مناسبی می‌باشد. همچنین با استفاده از تکنیک هم‌رخدادی واژگان مشخص شد کلیدواژه‌های «منابع الکترونیک»، «بازیابی اطلاعات» و «اینترنت» به ترتیب در حوزه‌های کتابخانه‌های الکترونیکی، دیجیتالی و مجازی در صدر واژگان قرار دارند.

حسن‌زاده دیزجی و همکاران (۱۴۰۱) در مقاله‌ای خود به بررسی ساختار شبکه اجتماعی هم‌نویسندگی و هم‌واژگانی پژوهشگران ایرانی حوزه کیفیت زندگی با استفاده از شاخص‌های تحلیل اجتماعی پرداخته‌اند. نتایج حاکی از آن بود که در بین پژوهشگران، منتظری با ۹۷ مقاله پرکارترین نویسنده است. در بین دانشگاه‌ها نیز، دانشگاه علوم پزشکی تهران با ۸۳۱ مقاله بیشترین همکاری علمی را داشته است. همچنین نتایج حاصل از شبکه هم‌رخدادی واژگان نشان داد که حوزه کیفیت زندگی شامل ۹ خوشه موضوعی است که به ترتیب عبارت‌اند از: علم کنترل حرکت، چاقی، سبک‌زندگی، فرا تحلیل، عوامل خطر، زنان، خطر، خوردن، بیماری‌کرونی.

بیلیک و همکاران در مطالعه‌ای تحت‌عنوان «شناسایی روندها، الگوها و همکاری‌ها در تحقیقات شغلی پرستاری: یک تصویر کتاب‌سنجی» انجام داده‌اند. آن‌ها ۱۴۳۴ مقاله منتشر شده در پایگاه WoS در بازه زمانی ۱۹۸۰ م. و ۲۰۱۷ م. را از طریق رویکردهای بر پایه علم‌سنجی و با استفاده از نرم‌افزار VOSviewer (استنادی و هم‌رخدادی) در آوریل ۲۰۱۸ م. مورد ارزیابی قرار دادند. یافته‌ها نشان داد که بیشترین تعداد مقالات در سال ۲۰۱۶ م. نگارش شده است. همچنین مقدار شاخص h-index بالا (۵۰) و تعداد قابل توجه مقالات منتشر شده بر این موضوع تأکید دارد که پرستاری به‌عنوان شغل از جایگاه و رتبه کمابیش بالایی برخوردار است. نتایج حاصل از هم‌رخدادی واژگان نشان داد مفاهیمی مانند «رضایت»، «مشکلات در محیط کار» و «فرسودگی و استرس» به‌شدت مورد استفاده نویسندگان قرار گرفته است (Bilik et al., 2020).

پیکو سالتوس و همکاران مطالعه‌ای با عنوان «روندهای پژوهش در کامیابی شغلی: یک بررسی کتاب‌سنجی» انجام داده‌اند. داده‌های موردنیاز، مقالات منتشر شده در پایگاه استنادی اسکوپوس در بازه زمانی ۱۹۹۰-۲۰۲۰م. است. آن‌ها برای تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز از دو تکنیک کتاب‌سنجی (هم‌رخدادی و هم‌استنادی) و از نرم‌افزار VOSviewer استفاده کرده‌اند. نتایج هم‌استنادی نشان داد از بین ۷۶ کشور، کشور آمریکا و انگلیس با اخذ رتبه نخست و دوم به‌عنوان مهد و قطب پژوهشی در حوزه‌های شغلی شناخته شده‌اند و بیشترین تولیدات علمی را دارند. نتایج حاصل از هم‌رخدادی واژگان حاکی از آن بود که واژه «موفقیت شغلی» با ۲۷۶ تکرار جز پرکاربردترین واژه‌ها در این نقشه می‌باشد. همچنین مشخص گردید واژه موفقیت شغلی عمدتاً با واژگان شغل، جنسیت، مسیر شغلی ارتباط قوی دارد (Pico-Saltos et al., 2021).

جانسن و همکاران مقاله‌ای تحت‌عنوان «موفقیت شغلی در شش دهه گذشته: تحلیل کتاب‌سنجی»، با هدف تجزیه و تحلیل کتاب‌سنجی مقالات موجود پیرامون موضوع موفقیت شغلی که در پایگاه علمی اسکوپوس طی سال‌های ۱۹۶۰ - ۲۰۲۱م. نمایه شده است، انجام داده‌اند. همچنین با استفاده از نرم‌افزار VOSviewer نقشه‌های علمی را ترسیم کرده‌اند. نتایج آن‌ها نشان داد روند انتشار مقالات در سال‌های اخیر سیر صعودی داشته است. همچنین مشخص گردید، مجله رفتار حرفه‌ای جز مجلات برتر در حوزه موفقیت شغلی می‌باشد (Jansen et al., 2022).

جیانگ و همکاران در مقاله‌ای تحت‌عنوان «حرفه فعال: بررسی ادبیات کتاب‌سنجی و دستور کار تحقیقاتی آینده» با استفاده از دو تحلیل کتاب‌سنجی (استناد و هم‌رخدادی) به بررسی مقالات منتشر شده در پایگاه استنادی WoS پرداخته‌اند. آن‌ها با استفاده از فیلترهای زبان انگلیسی، مقالات علمی- پژوهشی در نوع مقالات و انتخاب حوزه‌های روان‌شناسی و مدیریت در طبقه‌بندی موضوعی نتایج جستجوی خود را محدود کردند. در پایان با بهره‌گیری از نرم‌افزار VOSviewer ۸۸۵ مقاله را مورد تجزیه و تحلیل قرار دادند. نتایج حاصل از نقشه هم‌رخدادی واژگان، کلماتی مانند «رفتار شهروند سازمانی»، «شهروند سازمانی» و «تناسب فرد با سازمان» جز کلمات پرکاربرد بودند (Jiang et al., 2022).

سعدآبادی و همکاران در مقاله خود تحت‌عنوان «نقشه‌برداری علمی حسابداری اجتماعی با استفاده از پژوهش‌های نمایه شده در پایگاه‌های علمی»، به بررسی روابط موجود در زمینه پژوهش‌های حسابداری اجتماعی پرداخته‌اند. داده‌های موردنیاز از بین مقالات منتشر شده در پایگاه علمی اسکوپوس بدون محدودیت زمانی انتخاب شده است. یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که بیشترین موضوعات و واژگان در این حوزه، تحلیل‌های اقتصادی، اثرات اقتصادی و اجتماعی است. همچنین تحلیل هم‌نویسندگی نشان داد، شبکه هم‌نویسندگی در این حوزه گسسته و با چگالی کم است (Sadabadi et al., 2022).

با بررسی مقالات موجود پیرامون حوزه مسیر پیشرفت حرفه‌ای می‌توان دریافت با وجود انجام مطالعات متعدد در مورد مسیر شغلی در زمینه‌های مختلف به‌ویژه حرفه حسابداری، مطالعه داخلی یافت نشده است که مسیر شغلی را از طریق تکنیک‌های علم‌سنجی یا کتاب‌سنجی بررسی کرده باشد، هرچند برخی از مطالعات خارجی موفقیت شغلی، مسیر شغلی و دیگر موضوعات مرتبط با شغل را با استفاده از تکنیک‌های علم‌سنجی مورد تجزیه و تحلیل قرار داده‌اند؛ بنابراین این مطالعه بر خود لازم دانسته است که به‌طور ویژه مطالعات انجام‌شده پیرامون حوزه مسیر پیشرفت حرفه‌ای حسابداران را مورد واکاوی قرار دهد تا خلأهای پژوهشی را شناسایی کرده و در انتخاب موضوع‌های جدید و داغ پژوهشی این حوزه به پژوهشگران کمک نماید.

روش‌شناسی پژوهش

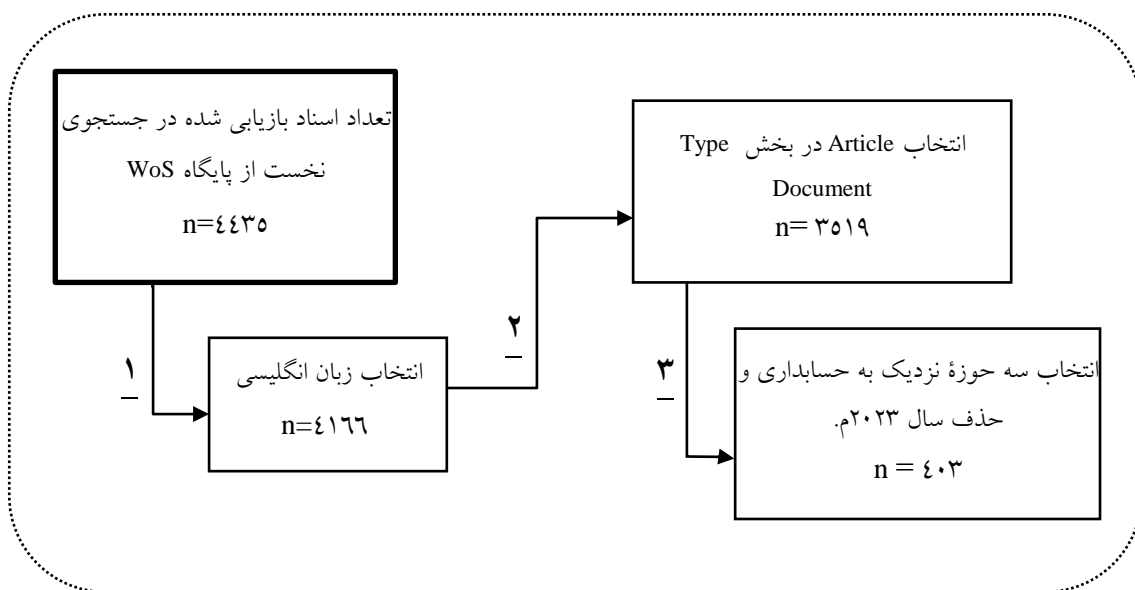
مقاله حاضر با توجه به هدف آن، از نوع پژوهش‌های توصیفی - کاربردی به‌شمار می‌رود. در این پژوهش جهت تجزیه و تحلیل تولیدات علمی از تکنیک‌های مختلف علم‌سنجی (هم‌رخدادی واژگان و هم‌نویسندگی) استفاده شده‌است. داده‌های موردنیاز مطالعه حاضر از طریق پایگاه استنادی WoS استخراج شده‌اند. پایگاه مذکور به این علت انتخاب شده‌است که امکان دسترسی به تمام مراجع استنادی یک مقاله را در اختیار پژوهشگران قرار می‌دهد و همچنین این پایگاه به‌طور مرتب به‌روزرسانی می‌شود. یکی دیگر از ویژگی‌های منحصر به فرد این پایگاه، قابلیت جستجو از طریق استناد است. همچنین به کاربران این امکان را می‌دهد که بر اساس عنوان، موضوع، نویسنده جستجوی خود را محدود کنند. جامعه آماری این مطالعه شامل مجموعه‌ای از پژوهش‌ها و مقالات علمی پژوهشی انتشار یافته در مورد پیشه شغل حسابداران است که از سال ۱۹۷۲ تا ۲۰۲۲ م. در پایگاه Web of Science می‌باشد. جستجوی مقالات بدون محدودیت زمانی (پیش‌فرض پایگاه استنادی وب‌آوساینس) انجام شده‌است. داده‌های موردنیاز در ۴ آوریل ۲۰۲۳ م. (۱۵ فروردین ۱۴۰۲) گردآوری شده و با توجه به اینکه سال ۲۰۲۳ م. به پایان نرسیده‌است، نمی‌توان در مورد مقالات منتشر شده اظهار نظر دقیقی داشت؛ بنابراین، داده‌های موجود برای این سال حذف گردیده تا خللی در نتایج ایجاد نشود. برای جستجوی مقالات در پایگاه وب‌آوساینس از کلیدواژه‌های "Professional development path"، "career path" و "accountant" همچنین از عمل‌گرهای "AND"، "NOT" و "OR" در فیلد Topic استفاده گردید تا موتور جستجو بتواند تمام مقالات موجود را بیابد. راهبرد جستجو مورداستفاده به‌صورت زیر می‌باشد:

$$Ts = ((\text{"Career path*" OR "Professional development path*"})) \text{ AND "Accountant*"}$$

در نهایت مقالاتی انتخاب شده‌اند که کلمات کلیدی ذکر شده در بخش عنوان، چکیده و واژه‌های کلیدی نویسندگان به کار رفته باشد. نتایج جستجو در مرحله نخست شامل ۴۴۳۵ تعداد مقاله است و از این تعداد، ۲۶۹، ۶۴۷، ۳۰۷۷ و ۳۹ مطالعه به ترتیب به دلیل منتشر نشدن به زبان انگلیسی، انتخاب "Article" به‌عنوان نوع سند (به دلیل حذف مقالات داوری نشده، کنفرانس و کتب از جستجو)، انتخاب سه حوزه نزدیک به حوزه حسابداری (مدیریت، بازرگانی و اقتصاد) و کنار گذاشتن مقالات سال ۲۰۲۳ حذف شدند. جدول (۱) استراتژی جستجو را نشان داده و نمودار (۱) روند غربالگری مقالات منتخب را به تصویر کشیده‌است.

جدول ۱. استراتژی جست و جو

۴۰۳	داده‌های نهایی بازیابی شده از پایگاه علمی WoS
کلید واژه "Career Path*" OR "Professional development Path*" AND "Accountant*"	برون‌داده‌های مرتبط در عنوان، چکیده و کلمات کلیدی (Topic)
نوع سند: Article	Document Type
نوع زبان: فقط انگلیسی	Language
Economics و Business Management	category Web of Science
۱۹۷۲ - ۲۰۲۲ م.	بازه زمانی بررسی شده

نمودار ۱. روند غربالگری مقالات

نرم‌افزار VOSviewer یک نرم‌افزار رایانه‌ای بوده که برای ترسیم و مشاهده نقشه‌های علم‌سنجی توسط ون اک و والتمن طراحی شده است (Van Eck & Waltman, 2010). این نرم‌افزار پیشرفته‌ترین و معتبرترین تکنیک‌ها را برای هر مرحله در فرایند نقشه‌برداری علمی ترکیب می‌کند. سه نقشه شبکه،^۱ همپوشانی^۲ و چگالی^۳ خروجی حاصل از این نرم‌افزار می‌باشد. در مطالعه حاضر نیز برای ترسیم نقشه‌های علمی، از این نرم‌افزار نسخه ۱.۶.۱۸ استفاده شد. در ادامه به بررسی و تحلیل نقشه‌های علمی پرداخته خواهد شد.

برای ترسیم نقشه‌های علمی مفروضات زیر رعایت شده است:

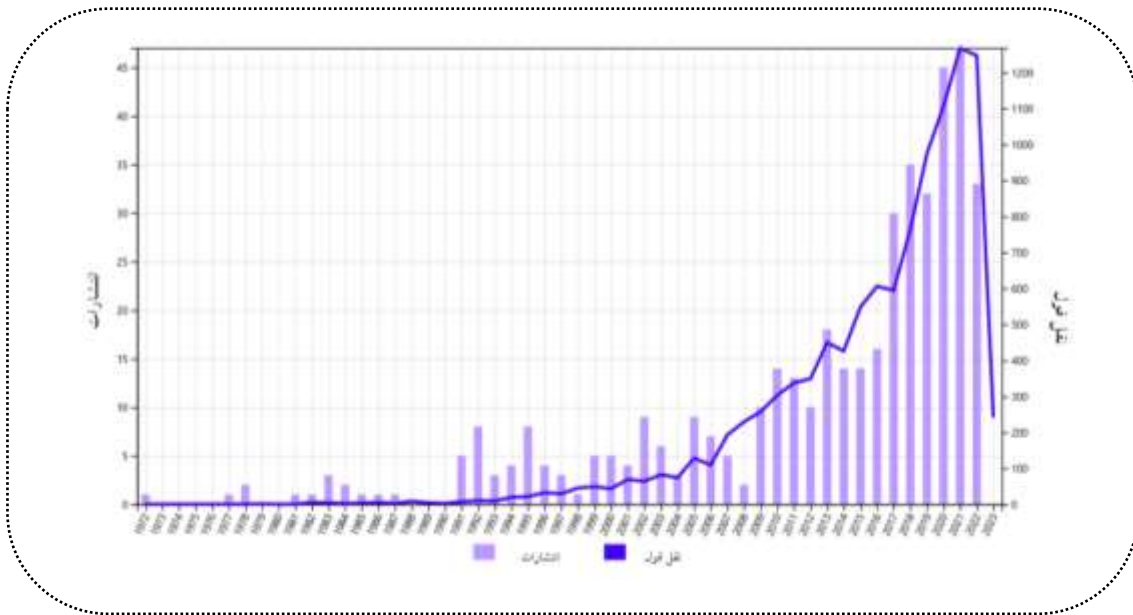
۱. برای ترسیم نمودار روند انتشار مقالات از گزینه تحلیل نتایج پایگاه WoS استفاده شده است. (می‌توان گزینه Citation Report را انتخاب نموده، نمودار روند تغییرات مقالات را مشاهده کرد).
۲. نقشه‌های برجسته‌ترین و پرکاربردترین کلمات بر پایه هم‌رخدادی واژگان رسم شده است.
۳. نقشه‌های سازنده‌ترین و تأثیرگذارترین کشورها بر اساس شاخص هم‌تألیفی ترسیم گردیده است.
۴. برای ترسیم نقشه هم‌رخدادی واژگان و هم‌تألیفی کشورها به ترتیب مقدار آستانه پنج و یک در نظر گرفته شده است.
۵. در این مطالعه به ترتیب نقشه شبکه، همپوشانی و چگالی برای تعیین واژه‌های کلیدی پرکاربرد و تأثیرگذارترین کشورها ترسیم شده و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

یافته‌های پژوهش

پاسخ به پرسش نخست پژوهش: بیشترین میزان تولیدات علمی در حوزه مورد بررسی، در چه سال‌هایی بوده است؟

نمودار (۲) روند انتشار مقالات انجام‌شده پیرامون موضوع مسیر پیشرفت شغلی حسابداران را نشان می‌دهد.

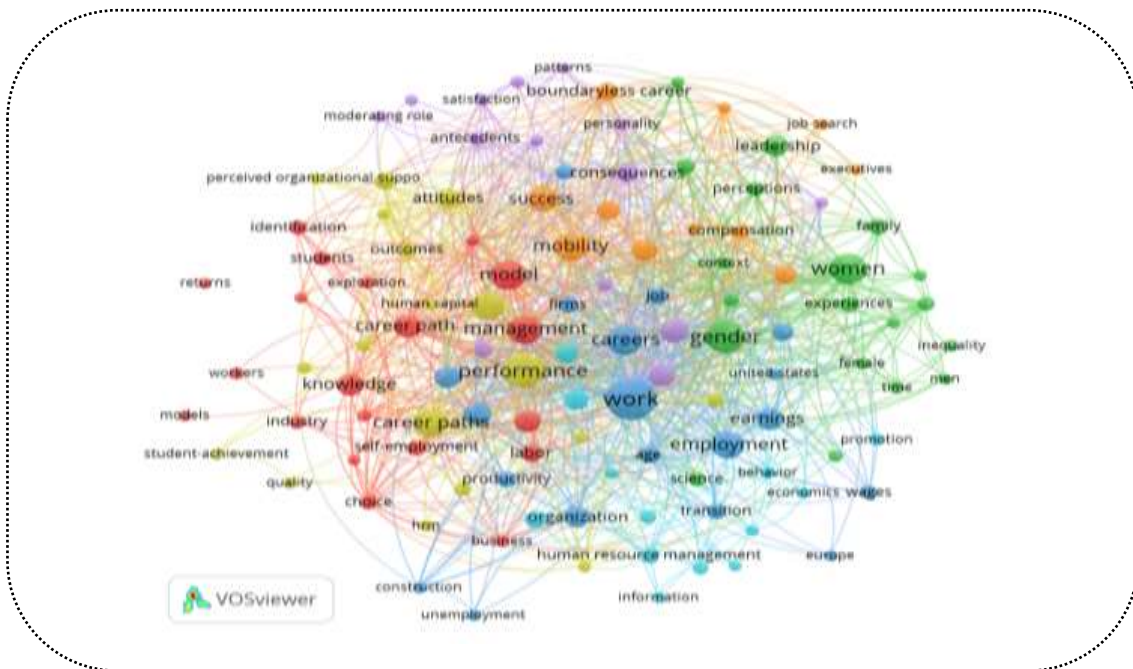
1. Network Visualization.
2. Overlay Visualization.
3. Density Visualization.

نمودار ۲. روند تولید مطالعات علمی

این زمینه افزایش یافته است. به طوری که در سال‌های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱م. بیشترین و در سال ۱۹۷۲م. کمترین تعداد مقاله منتشر شده است. با توجه به سیر صعودی مقالات می‌توان مشارکت بیشتر پژوهشگران را در این حوزه نوید داد. در سال ۱۹۹۸م. تنها یک مقاله با عنوان «مسیرهای شغلی جنسیتی» توسط ویلسون منتشر شده است (Wilson, 1998).

پاسخ به پرسش دوم پژوهش: در نقشه‌های علمی شبکه، همپوشانی و چگالی کدام واژه‌ها بیشتر مرکز توجه نویسندگان بوده‌اند؟

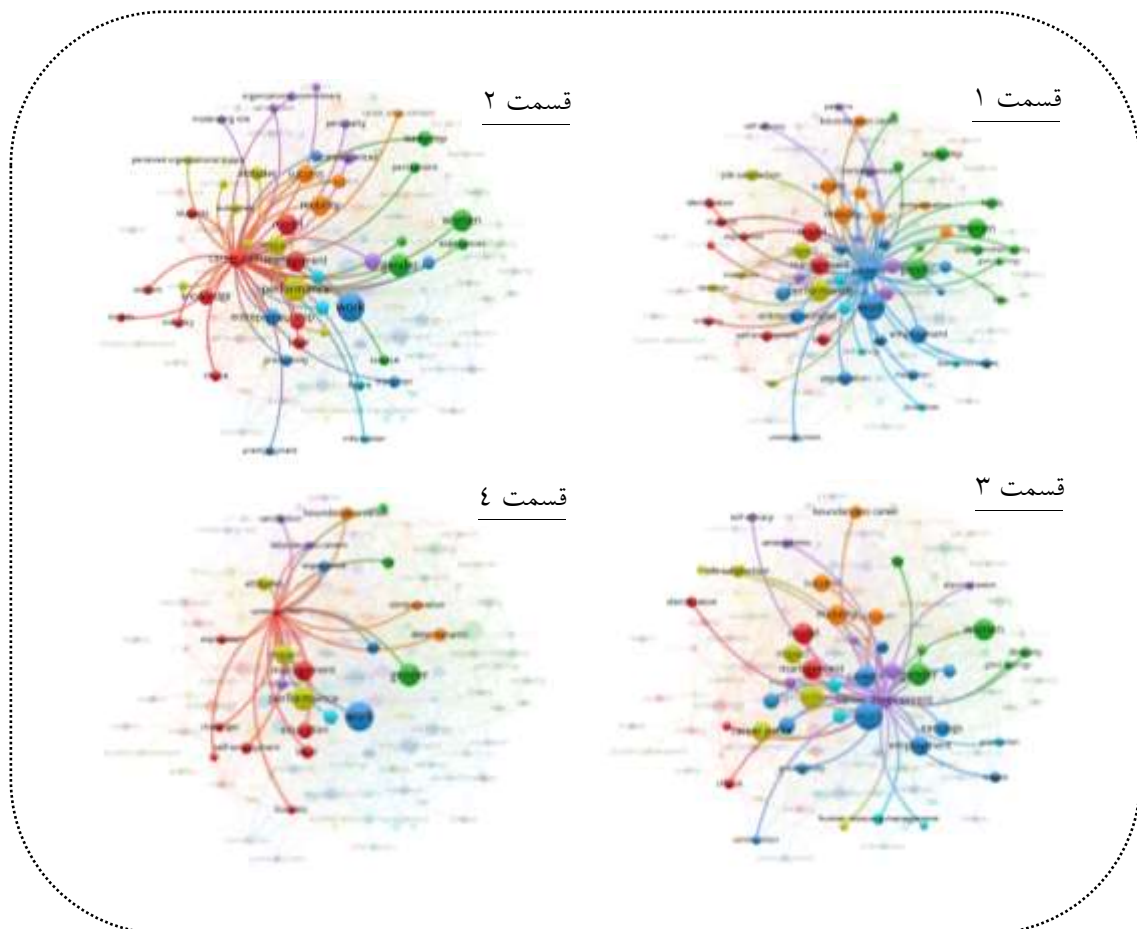

شکل ۱. نقشه شبکه هم‌رخدای واژگان

تحلیل نقشه‌های علم‌سنجی در تولیدات علمی پیرامون مسیر پیشرفت حرفه‌ای حسابداران

ون اک و والتمن اظهار کردند در نقشه شبکه، هر دایره بیانگر یک واحد تحلیل (واژه کلیدی، نویسنده، کشور و غیره) می‌باشد (Van Eck & Waltman, 2010). در این نقشه، عباراتی که بیشتر مورد توجه بوده‌اند، بزرگ‌تر از سایر عبارات موجود ترسیم می‌شوند. فاصله بین هر دو عبارت نشان‌دهنده ارتباط آن‌هاست، به طوری که عبارات نزدیک به هم معمولاً در چکیده‌ها و عناوین یک مقاله مورد استفاده واقع شده‌اند. به عبارت دیگر اصطلاحاتی که در مرکز نقشه قرار دارند نسبت به سایر واژگان که در حاشیه جای گرفته‌اند بیشتر مورد توجه نویسندگان و مجلات بوده‌اند و اصطلاحاً به نقاط داغ معروف هستند. هر خوشه در این نقشه بیانگر حوزه‌های موضوعی پژوهش می‌باشد.

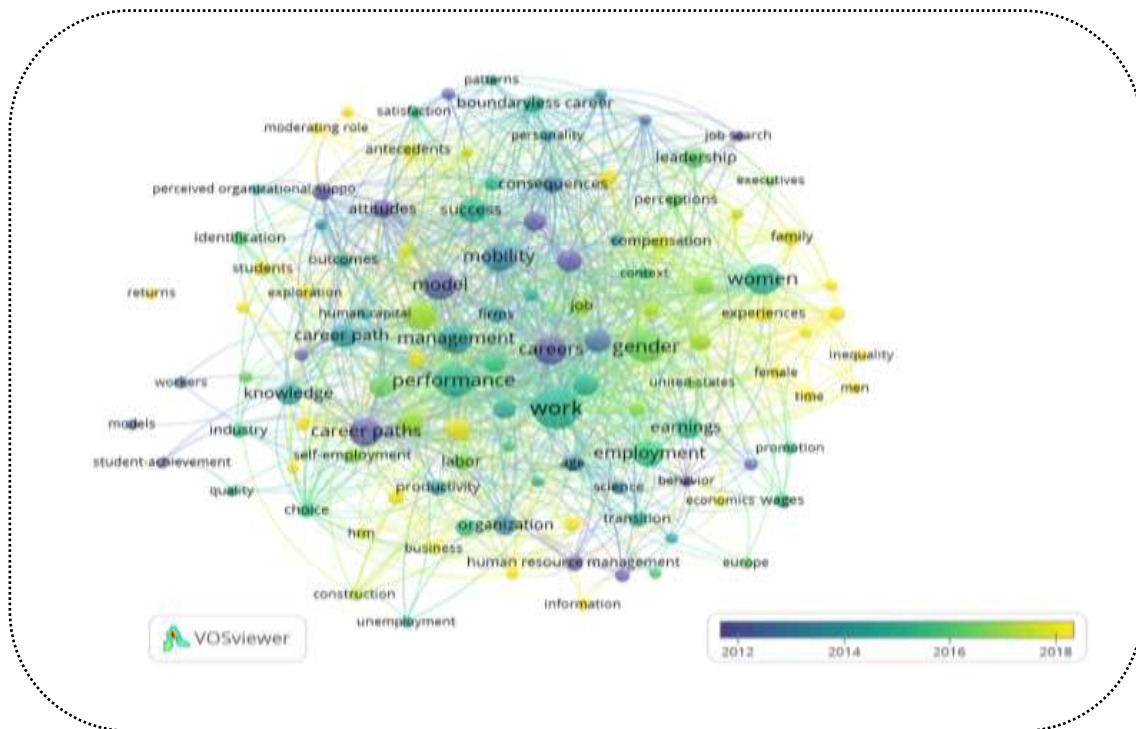
هدف مطالعه حاضر از ترسیم این نقشه، درک ساختار روابط موجود در بین مفاهیم مرتبط با مسیر شغلی حسابداران بوده که توسط نویسندگان در مقالات به کار برده شده‌است. به این ترتیب می‌توان با در نظر گرفتن محور اصلی هر یک از پژوهش‌های انجام شده پیرامون موضوع مورد بررسی علاوه بر شناسایی مفاهیم جدید، واژگان دورافتاده اما بااهمیت را نیز کشف نمود. برای این منظور، تمام کلیدواژه‌های استفاده شده در مقالات به‌عنوان واحد تحلیل انتخاب شدند. همچنین کلماتی در این نقشه قابل مشاهده هستند که حداقل ۵ بار (حد آستانه) یا بیشتر تکرار شده باشند. در نهایت از بین ۱۹۷۷ م. واژه کلیدی، ۱۱۴ واژه دارای حداقل مقدار آستانه بودند. نتایج این تحلیل را می‌توان در شکل (۱) مشاهده کرد. با بررسی نقشه مذکور می‌توان دریافت که واژه‌های کار و عملکرد به ترتیب با ۶۱ و ۴۰ تکرار جز یکی از پرکاربردترین واژگان می‌باشد.

شکل ۲. بخشی از نقشه شبکه هم‌رخدای واژگان

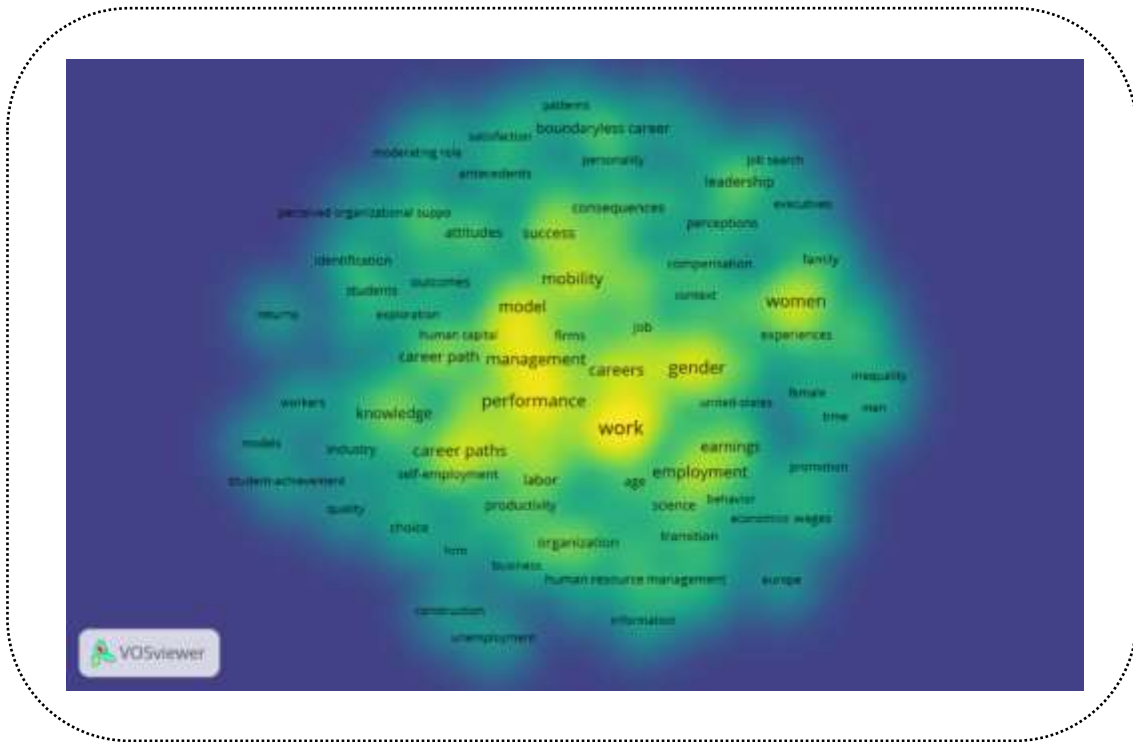
بعد از معرفی نقشه شبکه، حال زمان آن فرارسیده است که در بین خطوط موجود حرکت کرده و فرایند کاوش مابین کلمات را آغاز نمود. شکل (۲) همان نقشه شبکه بوده با این تفاوت که با کلیک بر روی هر واژه تمام ارتباطات کلمه منتخب مشخص شده‌است. در این شکل به بررسی خطوط ارتباطی ۴ واژه شامل مشاغل، مسیر شغلی، توسعه شغلی و موفقیت شغلی پرداخته شده‌است. علت انتخاب واژگان مذکور این است که با موضوع اصلی پژوهش حاضر یعنی مسیر پیشرفت حرفه‌ای حسابداران ارتباط تنگاتنگی داشته‌اند.

همان‌طور که در تصاویر فوق مشاهده می‌شود، عواملی مانند جنسیت، پویایی، رضایت شغلی و عملکرد با واژه «مشاغل» در ارتباط هستند (قسمت ۱). همچنین می‌توان بیان کرد که عواملی مانند نگرش، جنسیت، کارآفرینی و غیره با تصمیم‌گیری فرد در انتخاب مسیر شغلی ارتباط دارد (قسمت ۲). واژه‌ای که در هر ۴ قسمت از شکل (۲) مشهود بوده و از قطر زیادی نیز برخوردار می‌باشد، «جنسیت» است. این مهم نشان‌دهنده انجام پژوهش‌های بسیاری پیرامون مسیر شغلی و جنسیت می‌باشد. همان‌طور که در تصویر مشخص است واژه زنان در سمت راست نقشه و در کنار واژه جنسیت قرار گرفته است؛ بنابراین، بیانگر اهمیت شغل زنان در مطالعات علمی می‌باشد (شکل ۲). با توجه به اینکه در بررسی روند انتشار مقالات (نمودار ۲) نیز تنها مقاله منتشر شده در سال ۱۹۹۸م. با عنوان «مسیرهای شغلی جنسیتی» بوده است، به نظر می‌رسد از قدیم چالش‌های شغلی زنان، مزایا و معایب شغلی برای بانوان و به‌طور کلی تبعیض جنسیتی در شغل تا اندازه‌ای جز یکی از موضوعات جذاب برای نویسندگان و محققان می‌باشد. در قسمت ۳ و ۴ از شکل (۲) می‌توان ارتباط واژه «کار» را با کلمات «توسعه شغلی» و «موفقیت شغلی» به خوبی مشاهده کرد. در این دو تصویر علاوه بر تکرار واژه «جنسیت»، واژه «انگیزه» و «عملکرد» نیز تکرار شده‌است که بیانگر اهمیت این دو واژه در انتخاب مسیر شغلی فرد می‌باشد.

شکل ۳. نقشه همپوشانی هم‌رخدادی واژگان

نقشه همپوشانی، رابطه بین اصطلاحات همراه با زمان پژوهش را نشان می‌دهد (Al Husaeni & Nandiyanto, 2022). در شکل (۳) روند سال‌به‌سال پژوهش‌های انجام‌شده در مورد مسیر شغلی را به تصویر کشیده‌است. نقشه همپوشانی سیر ظهور یا افول یک واژه را به صورت بصری نمایش می‌دهد. با توجه به نوار راهنما در سمت راست نقشه، می‌توان گفت رنگ زرد بیانگر اصطلاحات جدید بوده و اصطلاحات قدیمی‌تر مایل به رنگ آبی هستند. به عبارت دیگر کلمات کلیدی که رنگ آبی تیره دارند با مقالات منتشر شده در حدود سال ۲۰۱۴م. و ماقبل آن مرتبط هستند و برعکس. واژه‌های کلیدی زردرنگ با مقالات منتشر شده در حدود سال ۲۰۱۸م. مرتبط هستند. در نقشه همپوشانی واژگان، می‌توان مشاهده کرد که بیشترین فضای نقشه دارای رنگ سبز متمایل به زرد بوده است. این امر بیانگر رشد پژوهش‌های علمی پیرامون مسیر شغلی می‌باشد. در سال‌های گذشته، مفاهیمی نظیر مسیرهای شغلی^۱، نگرش^۲ و مشاغل^۳، مورد توجه بوده‌اند، در حالی که اخیراً مفاهیم جدیدتری مانند خانواده^۴، تجربیات^۵ و نابرابری^۶ فراگیر شده و در آینده نزدیک هر یک به مرکز پژوهشی تبدیل خواهند شد.

نقشه ۴. نقشه چگالی هم‌رخدادی واژگان

در نقشه (۴) رنگ‌ها نشان‌دهنده عمق مطالعه و تراکم واژگان می‌باشد. طبق گفته ون اک و والتمن، هر اصطلاح دارای یک دایره مرتبط با یک‌رنگ و چگالی خاص است (Van Eck & Waltman, 2010). همچنین بین هر دایره

1. Career paths.
2. Attitude.
3. Careers.
4. Family.
5. Experiences.
6. Inequality.

فاصله مشخصی وجود دارد. هر چه رنگ زرد تیره‌تر و قطر دایره بزرگ‌تر باشد، واژه‌های کلیدی متراکم‌تر هستند. رنگ زرد با قطر بزرگ نشان‌می‌دهد که پژوهش‌های زیادی در مورد این موضوع انجام شده یا در حال بهبود است. در این میان هر چه پژوهش‌های انجام شده کم باشد، رنگ نقشه از زرد به سمت آبی متمایل می‌شود. همان‌طور که در شکل (۴) مشخص است واژه «کار» در کانون نقشه قرار داشته و به رنگ زرد می‌باشد که این مهم بیانگر تطابق دو نقشه شبکه و نقشه چگالی و همچنین کاربرد بسیار از این واژه در مقالات علمی است. کلمه‌ای مانند «نابرابری» در قسمت راست تصویر و به رنگ سبز دیده می‌شود که این مهم نیز نشان‌دهنده تراکم پایین یا بیانگر مراحل اولیه رشد این واژه می‌باشد. این امر نیز تطابق نقشه همپوشانی با نقشه چگالی را به رخ می‌کشد. همان‌طور که در نقشه همپوشانی مشاهده شد این واژه یکی از کلمات نوظهور در مطالعات علمی می‌باشد.

پاسخ به پرسش سوم پژوهش: دسته‌بندی موضوعی در حوزه مورد بررسی به چه صورت است؟

جدول ۲. برجسته‌ترین و پرکاربردترین واژگان هر خوشه

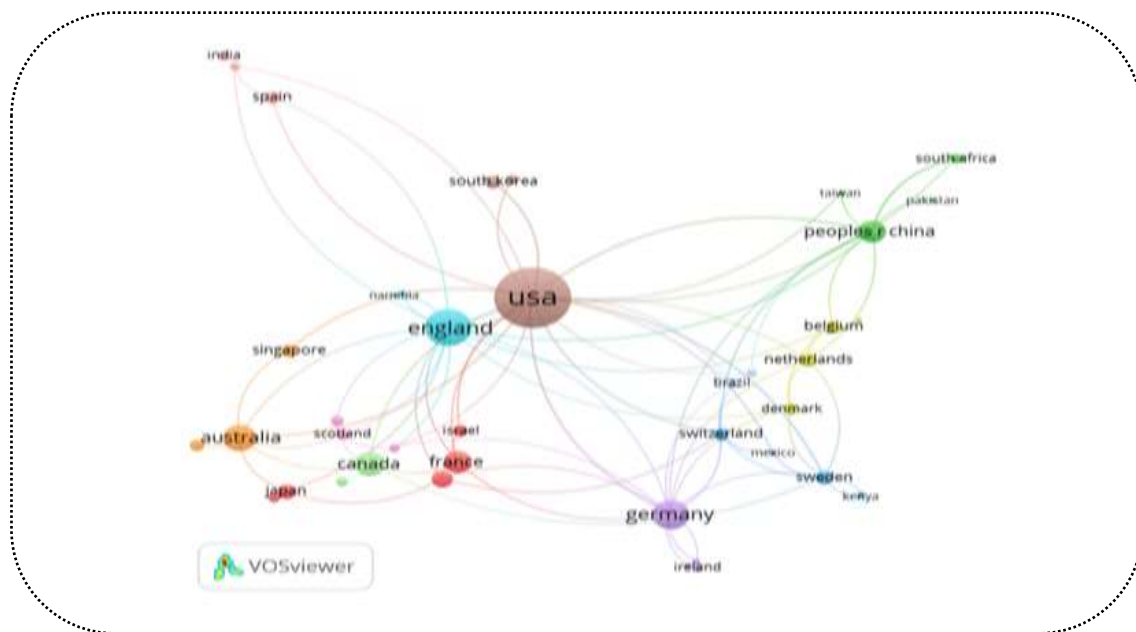
خوشه	برجسته‌ترین واژه	رخداد	خوشه	برجسته‌ترین واژه	رخداد
	career	۱۹		career path	۱۸
	career development	۱۸		knowledge	۱۷
خوشه نخست - قرمز (آموزش و حرفه)	motivation	۹	خوشه پنجم - بنفش (حرفه و سازمان)	education	۱۷
	employees	۶		self-employment	۹
	commitment organizational	۶		career success	۵
	organizations	۱۵		gender	۳۶
	perspective	۱۳	خوشه ششم - فیروزه‌ای (فناوری اطلاعات و نوآوری)	women	۳۳
	innovation	۱۱		inequality	۶
	information	۵		gender equality	۵
	technology	۵		men	۵
	mobility	۲۹		work	۶۱
	success	۲۳	خوشه سوم - آبی (بازار کار و کارآفرینی)	careers	۲۸
	managers	۱۴	خوشه هفتم - نارنجی (مدیریت شغل)	employment	۲۶
	career advancement	۵		entrepreneurship	۱۹
	job search	۵		earnings	۱۸
				performance	۴۰
				career paths	۲۸
خوشه چهارم - زرد (عوامل روانی و حرفه)				attitudes	۱۳
				job-satisfaction	۱۲
				commitment	۵

در جدول شماره (۲) پنج مورد از برجسته‌ترین کلمات هر خوشه براساس تعداد رخداد و در قالب هفت خوشه مجزا با هفت‌رنگ متفاوت ارائه شده‌است. در خوشه نخست (رنگ قرمز) کلماتی مانند مسیر شغلی، دانش، تحصیلات، خوداشتغالی و موفقیت شغلی مورد توجه قرار گرفته که در این پژوهش عنوان «آموزش و حرفه» را به خود اختصاص داده، زیرا تأکید واژگان مبرز این خوشه بر تحصیلات، آموزش و نتایج حاصل از آن در پیشرفت حرفه‌ای است. در خوشه دوم (رنگ سبز)، با عنوان «مسائل جنسیتی»، واژه‌های جنسیت، زنان، نابرابری، برابری جنسیتی و مردان برجسته هستند. در این خوشه به‌طور بالقوه به نقش مسائل جنسیتی در پیشرفت حرفه و شغل پرداخته شده‌است. در خوشه سوم (رنگ آبی)، واژگانی مانند کار، مشاغل، استخدام، کارآفرینی و درآمد به چشم می‌خورد و برچسب «بازار کار و کارآفرینی» را از آن خود کرده است؛ زیرا بیشتر به موضوعات پیرامون بازار کار از جمله استخدام و کارآفرینی می‌پردازد. در خوشه چهارم (رنگ زرد) شامل واژگانی همانند عملکرد، مسیرهای شغلی، نگرش‌ها، رضایت شغلی و تعهد برجسته هستند. بنابراین، خوشه چهارم عنوان عوامل روانی و حرفه را به خود اختصاص داده است، زیرا افراد باتوجه به انگیزه‌ها و نگرش‌های خود شغلی را برمی‌گزینند که در نهایت منجر به رضایت‌شان شود و در این صورت نسبت به آن حرفه پایبند خواهند شد. مهم‌ترین واژه‌هایی که در خوشه پنجم (رنگ بنفش) به چشم می‌خورد کلماتی از قبیل حرفه، توسعه شغلی، انگیزه، کارمندان و تعهد سازمانی می‌باشد؛ لذا، از دید اهمیت نقش سازمان و تعهد سازمانی در توسعه حرفه، به این خوشه برچسب «حرفه و سازمان» اعطا گردید. سازمان‌ها می‌توانند با استخدام کارکنان بانگیزه و درست، آن‌ها را به کارکنانی متعهد موفق در حرفه تبدیل نمایند. در خوشه ششم (فیروزه‌ای) کلماتی نظیر سازمان‌ها، چشم‌انداز، نوآوری، اطلاعات و فناوری برجسته هستند؛ بنابراین عنوان این خوشه، «فناوری اطلاعات و نوآوری» انتخاب شده‌است. اخیراً فناوری اطلاعات و نوآوری بر عملکرد مورد توجه سازمان‌ها قرار گرفته و همچنین استفاده از فناوری اطلاعات منجر به افزایش سرعت و کیفیت امور می‌شود (دوالی و همکاران، ۱۴۰۱)؛ لذا کاربرد صحیح فناوری اطلاعات و استفاده از ایده‌های نوآورانه در حسابداری می‌تواند منجر به رشد حرفه حسابداری در آینده گردد. در خوشه هفتم (رنگ نارنجی) که عنوان «مدیریت شغل» را به خود اختصاص داده، واژه‌های پویایی، موفقیت، مدیران و پیشرفت شغلی به‌عنوان واژه‌های کلیدی انتخاب شده‌اند که به‌نوعی به نقش مدیریت سازمان در توسعه مشاغل و پیشرفت حرفه‌ای کارکنان دلالت دارند.

پاسخ به پرسش چهارم پژوهش: وضعیت تولیدات علمی کشورها پیرامون حوزه مسیر پیشرفت حرفه ای حسابداران در سه نقشه شبکه، همپوشانی و چگالی به چه صورت است؟

یکی دیگر از اهداف مطالعه حاضر، بررسی کشورهای فعال در زمینه پژوهشی پیرامون موضوع مسیر پیشرفت حرفه‌ای حسابداران می‌باشد. در این بخش نیز هر سه نقشه نرم‌افزار VOSviewer مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. برای ترسیم نقشه شبکه هم‌نویسندگی یا هم‌تألیفی، کشورها به‌عنوان واحد تحلیل در نظر گرفته شده‌است. ۵۷ کشور به‌اندازه حد آستانه مورد انتظار، (۱ مقاله یا بیشتر) با یکدیگر همکاری داشته‌اند. باتوجه به اینکه هرچقدر حد آستانه کمتر شود تعداد بیشتری از کشورها در نقشه نمایش داده می‌شود؛ لذا در این مطالعه حد آستانه به کمترین مقدار ممکن محدود شد تا در صورت وجود، همکاری علمی بین ایران و دیگر کشورها در نقشه مشخص شود. شکل (۵) نقشه هم‌تألیفی کشورها را به‌خوبی نشان می‌دهد. همان‌طور که قبلاً گفته شد هرچقدر قطر دایره بزرگ‌تر و فاصله خطوط به یکدیگر نزدیک‌تر باشد، قدرت اتصال واحدهای تحلیل نیز بیشتر است. باتوجه به نقشه مذکور می‌توان

شکل ۵. نقشه شبکه هم‌نویسندگی کشورها

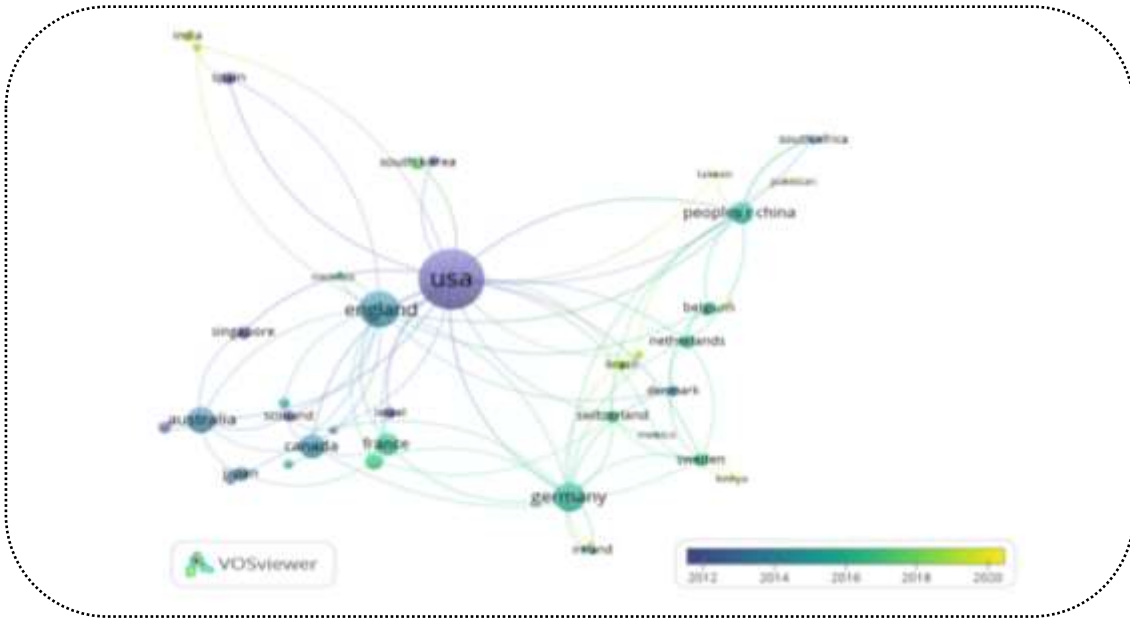
دریافت که کشور آمریکا با ۲۰ ارتباط و انتشار ۱۳۷ مقاله به قطب پژوهشی پیرامون موضوع مسیر پیشرفت حرفه‌ای حسابداران تبدیل شده‌است. انگلستان نیز با ۱۷ ارتباط و انتشار ۵۱ مقاله در جایگاه دوم قرار گرفته است.

جدول ۳. تأثیر‌گذارترین کشورها

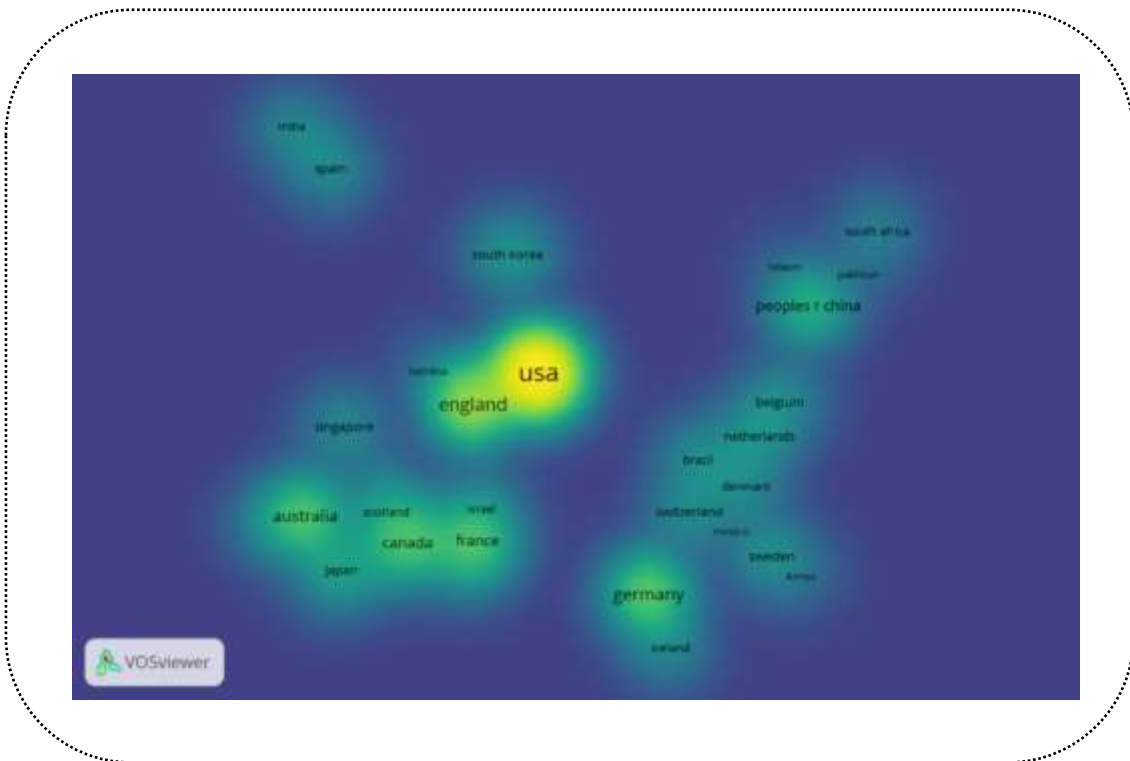
رتبه	نام کشور	تعداد مقاله	ارتباط	قدرت پیوند
۱	آمریکا	۱۳۷	۲۰	۵۵
۲	انگلستان	۵۱	۱۷	۲۹
۳	آلمان	۳۳	۱۴	۲۲
۴	استرالیا	۲۸	۷	۱۱
۵	چین	۱۹	۱۱	۲۰

جدول (۳) پنج مورد از تأثیر‌گذارترین کشورها را بر اساس تعداد مقالات منتشر شده ارائه می‌دهد. همان‌طور که مشخص است ایران در این نقشه جایگاهی ندارد.

شکل (۶) تکامل مقالات بر اساس کشورها در طول زمان را به صورت بصری نمایش داده شده است. همان‌طور که گفته شد، اندازه دایره، تعداد مقالات منتشر شده بر اساس سال را نشان می‌دهد. کشورهای دارای رنگ آبی تیره دارای مقالات منتشر شده در حدود سال ۲۰۱۴م. بوده و بر عکس، کشورهای زردرنگ دارای مقالات منتشر شده در حدود سال ۲۰۱۸م. می‌باشد. بنابراین، کشورهایی مانند آمریکا، اسکاتلند و اسپانیا را می‌توان پیش‌گام و بنیان‌گذار در زمینه تولیدات علمی دانست. از سوی دیگر، کشورهایی مانند هند، تایوان و کنیا در سال‌های اخیر از این مفهوم استفاده کرده‌اند و به‌نوعی می‌توان گفت از مرحله رشد پژوهشی خود به سمت بلوغ حرکت می‌کنند.

شکل ۶. نقشه همپوشانی هم‌نویسندگی کشورها

شکل ۷. نقشه چگالی هم‌نویسندگی کشورها

نقشه چگالی کشورها (شکل ۷) نیز به خوبی نشان می‌دهد که بیشترین تولیدات علمی متعلق به کشور آمریکا می‌باشد. بر اساس این نقشه می‌توان گفت پاکستان با یک مقاله و ایرلند با سه مقاله جز کم‌کارترین کشورها بوده و در قسمت دورافتاده (آبی‌رنگ) قرار گرفته‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از این مطالعه، ترسیم نقشه‌های علمی پیرامون مسیر پیشرفت حرفه‌ای حسابداران می‌باشد. در پژوهش‌های علم‌سنجی نخستین نکته‌ای که باید مورد توجه قرار گیرد، اهمیت اطلاعات کمی و کیفی پیرامون موضوع مورد بررسی است. این‌گونه مطالعات واقعیت‌های پنهان موجود در هر زمینه علمی را به تصویر می‌کشند. بی‌تردید نقاط دورافتاده پژوهشی می‌تواند در آینده به چالش‌های بزرگ‌تری تبدیل شده یا چشم‌اندازهای باورنکردنی را برای پژوهش‌های بیشتر و کاهش شکاف‌های مطالعاتی نمایان می‌سازد.

داده‌های مورد نیاز این پژوهش از پایگاه علمی وب‌آوساینس استخراج و نقشه‌های علمی با بهره‌گیری از نرم‌افزار VOSviewer ترسیم شده‌است. مطالعه حاضر در ابتدا روند انتشار برون‌داده‌های علمی نمایه شده در پایگاه وب آوساینس در سال‌های ۱۹۷۲ تا ۲۰۲۲م. را مورد بررسی قرار داد. نتایج حاکی از آن بود که در سال‌های اخیر مقالات پیرامون موضوع مسیر شغلی رشد کرده و توجه پژوهشگران را به خود جلب نموده‌است. این یافته با یافته‌های پژوهش ملانظری و گرامی راد (۱۴۰۰) و بلیک و همکاران همخوانی دارد (Bilik et al., 2020).

در نقشه هم‌رخدادی واژگان از بین ۱۹۷۷ واژه کلیدی، ۱۱۴ واژه دارای حداقل مقدار آستانه (یعنی حداقل ۵ تکرار) بودند. یافته‌های حاصل از این نگاهت نیز بیانگر اهمیت واژه کار در کنار کلمات موفقیت شغلی، توسعه شغلی، حرفه و مسیر شغلی می‌باشد. نتایج مطالعه پیکو سالتوس و همکاران در روند انتشار مقالات و کلمات پرکاربرد، با این پژوهش هم‌راستا است. همچنین نتایج حاصل از نقشه هم‌رخدادی واژگان در مطالعه آن‌ها نشان داد واژگانی مانند «موفقیت شغلی»، «جنسیت»، «رضایت شغلی»، «حقوق»، «عملکرد شغلی» جز پرکاربردترین واژگان می‌باشد (Pico-Saltos et al., 2021).

در نقشه هم‌تألفی کشورها نیز ۵۷ کشور حداقل ۱ مقاله منتشر کرده‌بودند. بر اساس نتایج حاصل از این نقشه مشخص شد آمریکا با انتشار ۱۳۷ مقاله و ۲۰ ارتباط به‌عنوان بزرگ‌ترین مرکز پژوهشی شناخته شده‌است. همان‌طور که گفته شد کشور ایران در این نقشه جایگاهی ندارد. این امر نشان‌دهنده نبود همکاری ایران با دیگر کشورهای پیرامون موضوع مورد بررسی می‌باشد؛ البته که این نتیجه با توجه به پیشینه‌های نظری دور از ذهن نیست. همچنین با اختلاف خیلی زیاد رتبه دوم از آن کشور انگلیس با انتشار ۵۱ مقاله و ۱۷ ارتباط می‌باشد. این نتایج با نتایج پژوهش‌های میرموسی و همکاران (۱۳۹۹)، اژدری و همکاران (۱۳۹۹)، پیکو سالتوس و همکاران و بلیک و همکاران همسو می‌باشد (Bilik et al., 2020; Pico-Saltos et al., 2021).

پیشنهادهای اجرایی پژوهش

- بر پایه خوشه‌های واژگان کلیدی، پیشنهاد می‌گردد حسابداران به مباحث انگیزشی و روانی از جمله نگرش مثبت به کار و تعهد حین کار توجه داشته‌باشند.
- حسابداران به تفاوت‌های جنسیتی حاکم بر جامعه در زمان انتخاب شغل توجه نموده و برای غلبه بر این نقیصه تلاش نمایند.
- ضرورت دارد فراگیری همیشه مباحث علمی و حرفه‌ای قبل و زمان کار و تلاش در جهت برآورده‌ساختن انتظارات مدیریت و سازمان‌ها در دستور کار شاغلین در حرفه حسابداری قرار گیرد.
- به مدیران و متولیان سازمان‌ها نیز توجه به مسائلی نظیر آموزش حین خدمت و جبران خدمت منصفانه حسابداران پیشنهاد می‌گردد.

- همچنین مدیران در راستای ایجاد محیط مناسب جهت پیشرفت حرفه‌ای حسابداران تلاش نموده و ضمن رعایت عدالت در پرداخت‌ها، در هنگام انتخاب حسابداران، به استعداد و قابلیت‌های افراد (فارغ از مباحث جنسیتی) توجه نمایند.
- بر اساس نتایج حاصل از نقشه‌های هم‌تألفی کشورها نیز پیشنهاد می‌شود نویسندگان ایرانی با دیگر کشورهای خارجی همچون آمریکا و انگلیس همکاری علمی داشته‌باشند تا هم جایگاه نویسندگان در بین نویسندگان بین‌المللی و هم جایگاه کشور ایران در نقشه هم‌تألفی کشورهای خارجی بهبود یابد.

پیشنهاد برای پژوهش‌های آتی

- با توجه به نتایج حاصل از هم‌رخدادی واژگان به محققان پیشنهاد می‌شود از کلمات نوظهور این حوزه مانند خانواده، تجربیات و نابرابری بهره برده و از این روش خلأهای پژوهشی موجود را برطرف نمایند.
- محققان می‌توانند با بررسی و به‌کاربردن حوزه‌هایی مانند رضایت شغلی، عملکرد شغلی و کارآفرینی در پژوهش‌های خود، به کلمات پرکاربرد دیگر نویسندگان از قبیل مسیر شغلی، موفقیت شغلی و مسیر پیشرفت حرفه ای متصل شوند. از این‌رو ضمن برطرف نمودن شکاف‌های پژوهشی مباحث جدیدی کشف خواهد شد.
- مسیر پیشرفت حرفه‌ای حسابداران در دیگر پایگاه‌های علمی معتبر مانند گوگل اسکولار^۱، ساینس دایرکت^۲ و اسکوپوس^۳ توسط سایر تکنیک‌های کتاب‌سنجی و علم‌سنجی مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد.
- جدیدترین و نوظهورترین مضامین شناسایی شده در نقشه‌های هم‌رخدادی واژگان از طریق روش‌های کمی مورد آزمون قرار گیرد.

تشکر و قدردانی

بدین وسیله از تمام افرادی که در انجام این پژوهش همکاری نمودند، تشکر و قدردانی به عمل می‌آید. این پژوهش مستخرج از رساله دکتری تخصصی پژوهشگر در رشته حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد است.

فهرست منابع

- ازدری، ع.، معین‌الدین، م.، حیرانی، ف.، و نایب زاده، ش. (۱۳۹۹). ترسیم نگاهت علمی برای تحقیقات مسئولیت اجتماعی در حوزه سلامت با استفاده از روش تحلیل خوشه‌ای موضوعی. فصلنامه طلوع بهداشت، ۱۹ (۱)، ۱۰.
- <http://dx.doi.org/10.18502/tbj.v19i1.2817>
- حاضری، ا.، زارع‌زاده مهریزی، ا.، بیگدلو، ا.، زال زاده، ا.، و مصطفوی، ا. (۱۴۰۱). مطالعه شباهت واژگانی متون مرتبط با کتابخانه‌های الکترونیکی، دیجیتالی و مجازی در پایگاه وب‌آوساینس: تحلیل خوشه‌ای. پژوهش‌نامه علم‌سنجی، ۸ (۱۵)، ۶۹-۹۶. <https://doi.org/10.22070/rsci.2020.5739.1421>
- حسن‌زاده دیزجی، ا.، عصاره، ف.، توکلی فراش، ل.، و اسمعیل پونکی، ا. (۱۴۰۱). تحلیل ساختار شبکه اجتماعی هم‌نویسندگی و هم‌واژگانی پژوهشگران ایرانی حوزه کیفیت زندگی با استفاده از شاخص‌های تحلیل شبکه اجتماعی. پژوهش‌نامه علم‌سنجی، ۸ (۱۵)، ۱۲۳-۱۴۶. <https://doi.org/10.22070/rsci.2020.5766.1425>

1 . Google Scholar.
2 . Sscience Direct.
3 . Scopus.

حسینی، س.ع. و خوئینی، م. (۱۳۹۹). نقش ارزش‌های فرهنگی در عوامل مؤثر بر انتخاب شغل در حرفه حسابداری.

پژوهش‌های تجربی حسابداری، ۱۰(۳۷)، ۵۵-۸۰.

<https://www.doi.org/10.22051/jera.2020.29542.2608>

حسینیان، ش. (۱۴۰۰). مدل برنامه‌ریزی مسیر شغلی پلیس زن در رسته انتظامی. نشریه پژوهش‌نامه نظم و امنیت

انتظامی، ۱۴(۱)، ۷۷-۱۰۲. <http://magiran.com/p2278042>

دوالی، م. م.، رضوی، س. ر.، و معصوم زاده جوزدانی، ر. (۱۴۰۱). تأثیر فناوری اطلاعات و نوآوری بر عملکرد با

میانجی‌گری کارآفرینی سازمانی (مطالعه موردی: بانک سرمایه). فصلنامه توسعه تکنولوژی صنعتی، ۲۰(۴۸)، ۶۳ -

https://jtd.iranjournals.ir/article_253176.html?lang=en6. ۷۶

زندگی روان، ن.، داورپناه، م. ر.، و فتاحی، ر. (۱۳۹۵). مروری بر رسم نقشه علم و روش‌شناسی آن. پژوهش‌نامه

علم‌سنجی، ۲(۳)، ۵۷-۷۶. <https://doi.org/10.22070/rsci.2016.469>

فرهی، ع.، سلطانی، م. ر.، و نصراللهی، م. (۱۳۹۷). ارائه الگوی مسیر پیشرفت شغلی. پژوهش‌های مدیریت منابع

انسانی، ۱(۲)، ۱۵۰-۱۳۹.

https://journals.iau.ir/article_545501_5caea825ecb0cb8b8e37ec9c09f36e12.pdf

ملانظری، م. م.، و گرامی راد، ف. (۱۴۰۰). تحلیل جریان علمی پژوهش‌های حسابداری رفتاری در پایگاه اطلاعاتی

وب‌آوساینس. دوفصلنامه علمی حسابداری ارزشی و رفتاری، ۶(۱۲)، ۲۷-۵۵.

<http://dx.doi.org/10.52547/aapc.6.12.27>

میرموسی، س.، معین‌الدین، م.، و نایب زاده، ش. (۱۳۹۹). تحلیل پارادایم فکری و ترسیم نگاهت علمی تحقیقات

بین‌المللی برندسازی شخصی در حوزه حسابداری. نشریه علمی حسابداری مدیریت، ۱۴(۴۹).

<https://sanad.iau.ir/journal/jma/Article/18302?jid=18302>

نسبی، ن.، باستانی، پ.، یوسفی، ع.، و بردبار، ن. (۱۴۰۰). توسعه مسیر شغلی پرستاران: شناسایی لنگرهای شغلی

پرستاران دانشگاه علوم پزشکی شیراز. مجله راهبردهای مدیریت در نظام سلامت، ۶(۳)، ۲۴۸-۲۵۹.

<http://dx.doi.org/10.18502/mshsj.v6i3.8042>

Abdulraheem, A., Yahaya, K. A., Muhtar, O. F. E., & Abogun, S. (2012). Accounting principles of small enterprises in Ilorin Metropolis of Kwara State, Nigeria. *Research Journal of Finance and Accounting*, 3(2), 70-77. <https://core.ac.uk/download/pdf/234629255.pdf>

Adamson, S. J., Doherty, N., & Viney, C. (1998). The meanings of career revisited: Implications for theory and practice. *British Journal of Management*, 9(4), 251-259. <https://doi.org/10.1111/1467-8551.00096>

Ahmed, K., Alam, K. F., & Alam, M. (1997). An empirical study of factors affecting accounting students' career choice in New Zealand. *Accounting Education*, 6(4), 325-335. <https://doi.org/10.1080/096392897331398>

Al Husaeni, D. F., & Nandiyanto, A. B. D. (2022). Bibliometric using Vos viewer with Publish or Perish (using google scholar data): From step-by-step processing for users to the practical examples in the analysis of digital learning articles in pre and post Covid-19 pandemic. *ASEAN Journal of Science and Engineering*, 2(1), 19-46. <https://doi.org/10.17509/ajse.v2i1.37368>

- Allen, C. L. (2004). Business students' perception of the image of accounting. *Managerial Auditing Journal*, 19(2), 235-258. <https://doi.org/10.1108/02686900410517849>
- Arthur, M. B., & Rousseau, D. M. (Eds.). (2001). *The boundaryless career: A new employment principle for a new organizational era*. Oxford University Press, USA. ISBN 0195149580, 9780195149586
- Asghar Sadabadi, A., Ramezani, S., & Fartash, K. (2022). Scientific mapping of social accounting using research indexed in scientific databases. *Journal of Information and Organizational Sciences*, 46(1), 15-40. <https://doi.org/10.31341/jios.46.1.2>
- Azhdari, A., Moeinaddin, M., Heirani, F., & Nayebzadeh, S. (2020). Drawing a Scientific Map for Social Responsibility Research in the Field of Health using Thematic Cluster Analysis Method. *The Journal of Toloobehdasht*. <http://dx.doi.org/10.18502/tbj.v19i1.2817> [In Persian].
- Bandura, A., Barbaranelli, C., Caprara, G. V., & Pastorelli, C. (2001). Self-efficacy beliefs as shapers of children's aspirations and career trajectories. *Child development*, 72(1), 187-206. <https://doi.org/10.1111/1467-8624.00273>
- Baruch, Y. (2004). Transforming careers: from linear to multidirectional career paths: organizational and individual perspectives. *Career development international*, 9(1), 58-73. <https://doi.org/10.1108/13620430410518147>
- Bilik, O., Damar, H. T., Ozdagoglu, G., Ozdagoglu, A., & Damar, M. (2020). Identifying trends, patterns, and collaborations in nursing career research: A bibliometric snapshot (1980–2017). *Collegian*, 27(1), 40-48. <https://doi.org/10.1016/j.colegn.2019.04.005>
- Byington, E. K., Felps, W., & Baruch, Y. (2019). Mapping the Journal of Vocational Behavior: A 23-year review. *Journal of Vocational Behavior*, 110, 229-244. <https://doi.org/10.1016/j.jvb.2018.07.007>
- Byrne, M., Willis, P., & Burke, J. (2012). Influences on school leavers' career decisions—Implications for the accounting profession. *The International Journal of Management Education*, 10(2), 101-111. <https://doi.org/10.1016/j.ijme.2012.03.005>
- Cappellen, T., & Janssens, M. (2010). Enacting global careers: Organizational career scripts and the global economy as co-existing career referents. *Journal of Organizational Behavior*, 31(5), 687-706. <https://doi.org/10.1002/job.706>
- Cobo, M. J., López-Herrera, A. G., Herrera-Viedma, E., & Herrera, F. (2011). Science mapping software tools: Review, analysis, and cooperative study among tools. *Journal of the American Society for information Science and Technology*, 62(7), 1382-1402. <https://doi.org/10.1002/asi.21525>
- Davali, M. M., Razavi, S. R., & Masoumzadeh Jouzdani, R. (2022). The Impact of Information Technology and Innovation on Performance Mediated by Organizational Entrepreneurship (case study: Sarmayeh Bank). *Quarterly journal of Industrial Technology Development*, 20(48), 63-76. https://jtd.iranjournals.ir/article_253176.html?lang=en6 [In Persian].
- Dessler, G. (2013). *Fundamentals of human resource management*. Pearson Higher Ed.
- Farahi, A., Soltani, M. R., & Nasrollahi, M. (2019). Designing a Model for Career Progression Pathway. *Journal of Research in Human Resources Management*, 10(4), 51-78. 20.1001.1.82548002.1397.10.4.3.2 [In Persian].

- Hassanzadeh Dizaji, E., Osareh, F., Tavakoli Farrash, L., & Esmaeil Pounaki, E. (2022). Co-authorship and Co-occurrence Network Structure Analysis of Iranian Researchers on Quality of Life Using Social Networks Analysis. *Scientometrics Research Journal*, 8(1), 123-146. <https://doi.org/10.22070/rsci.2020.5766.1425>. **[In Persian]**.
- Hazeri, A., Zare Zadeh Mehrizi, E., Bigdeloo, E., Zalzadeh, E., & Mostafavi, E. (2022). Examining Keywords Similarities amongst Scientific Literature of the Electronic, Digital, and Virtual Libraries in Web of Science: Clustering Analysis. *Scientometrics Research*, 8(1), 69-96. <https://doi.org/10.22070/rsci.2020.5739.1421> **[In Persian]**.
- Hosainian, S. (2021). Modeling the career path of a female police officer in the disciplinary field. *Quarterly of Order & Security Guards*, 14(1), 102-77. <http://magiran.com/p2278042> **[In Persian]**.
- Hosseini, S. A., & Khoeini, M. (2020). Cultural Values and Accounting Career-choice Factors. *Empirical Research in Accounting*, 10(3), 55-80. <https://doi.org/10.22051/jera.2020.29542.2608> **[In Persian]**.
- Jackling, B., & Calero, C. (2006). Influences on undergraduate students' intentions to become qualified accountants: Evidence from Australia. *Accounting Education: an international journal*, 15(4), 419-438. <https://doi.org/10.1080/09639280601011115>
- Jansen, A., Dima, A. M., Biclesanu, I., & Point, S. (2022). Career success through the past six decades: A bibliometric analysis. In *Proceedings of the International Conference on Business Excellence*, 16(1), 750-761. <https://doi.org/10.2478/picbe-2022-0070>
- Jiang, Z., Wang, Y., Li, W., Peng, K. Z., & Wu, C. H. (2023). Career proactivity: A bibliometric literature review and a future research agenda. *Applied Psychology*, 72(1), 144-184. <https://doi.org/10.1111/apps.12442>
- Kazi, A. S., & Akhlaq, A. (2017). Factors affecting students' career choice. *Journal of research and reflections in education*, 2(2), 187-196. https://www.researchgate.net/publication/325987918_Factors_Affecting_Students'_Career_Choice
- Klehe, U. C., Fasbender, U., & van der Horst, A. (2021). Going full circle: Integrating research on career adaptation and proactivity. *Journal of Vocational Behavior*, 126, 103526. <https://doi.org/10.1016/j.jvb.2020.103526>
- Kundi, Y. M., Hollet-Haudebert, S., & Peterson, J. (2021). Linking protean and boundaryless career attitudes to subjective career success: a serial mediation model. *Journal of Career Assessment*, 29(2), 263-282. <https://doi.org/10.1177/1069072720959782>
- Levinson, D.J., Darrow, C.N., Klein, E.B., Levinson, M.H., & McKee, B. (1978). *The Seasons of a Man's Life*, New York: Alfred A. Knopf. ISBN 039440694X, 9780394406947
- Markoulli, M. P., Lee, C. I., Byington, E., & Felps, W. A. (2017). Mapping Human Resource Management: Reviewing the field and charting future directions. *Human Resource Management Review*, 27(3), 367-396. <https://doi.org/10.1016/j.hrmr.2016.10.001>
- McDaniels, C., & Gysbers, N. C. (1992). *Counseling for career development: Theories, resources, and practice*. Jossey-Bass.
- McMahon, M. L., & Tatham, P. (2008). Career: More than just a job. *Department of Education. Australia*. <https://cica.org.au/wp-content/uploads/Career-More-than-Just-a-Job-Career-Development-understandings-informing-myfuture.pdf>

- Mirmousa, S., Moeinadin, M., & Nayebzadeh, S. (2021). The intellectual paradigm and scientific mapping of international accounting personal branding researches. *Management Accounting*, 14(49), 29-44. <https://sanad.iau.ir/journal/jma/Article/18302?jid=18302> [In Persian].
- Molanazari, M., & Geramirad, F. (2022). Scientific flow analysis of behavioral accounting research in Web of Science database. *Journal of Value & Behavioral Accounting*, 6(12), 27-55. <http://dx.doi.org/10.52547/aapc.6.12.27> [In Persian].
- Morse, N. C., & Weiss, R. S. (1955). The function and meaning of work and the job. *American sociological review*, 20(2), 191-198. <https://doi.org/10.2307/2088325>
- Nasabi, N. A., Bastani, P., Yusefi, A. R., & Bordbar, N. (2021). Career Development in Nursing: Identifying the Career Anchors of Nurses at Shiraz University of Medical Sciences. *Manage Strat Health Syst*, 6(3), 248-259. <http://dx.doi.org/10.18502/mshsj.v6i3.8042> [In Persian].
- Pico-Saltos, R., Carrión-Mero, P., Montalván-Burbano, N., Garzás, J., & Redchuk, A. (2021). Research trends in career success: A bibliometric review. *Sustainability*, 13(9), 4625. <https://doi.org/10.3390/su13094625>
- Pritchard, A. (1969). Statistical bibliography or bibliometrics. *Journal of documentation*, 25, 348. https://www.researchgate.net/publication/236031787_Statistical_Bibliography_or_Bibliometrics
- Raines, C. F., & Taglaireni, M. E. (2008). Career Pathways in Nursing: Entry Points and Academic Progression. *Online Journal of Issues in Nursing*, 13(3). <http://dx.doi.org/10.3912/OJIN.Vol13No03Man01>
- Sax, L. J. (1994). Retaining tomorrow's scientists: Exploring the factors that keep male and female college students interested in science careers. *Journal of Women and Minorities in Science and Engineering*, 1(1). 10.1615/JWomenMinorScienEng.v1.i1.40
- Swain, M. R., & Olsen, K. J. (2012). From student to accounting professional: A longitudinal study of the filtering process. *Issues in Accounting Education*, 27(1), 17-52. <https://doi.org/10.2308/iace-50076>
- Tan, L. M., & Laswad, F. (2006). Students' beliefs, attitudes and intentions to major in accounting. *Accounting Education: an international journal*, 15(2), 167-187. <https://doi.org/10.1080/09639280600787194>
- Van Eck, N., & Waltman, L. (2010). Software survey: VOSviewer, a computer program for bibliometric mapping. *scientometrics*, 84(2), 523-538. <https://doi.org/10.1007/s11192-009-0146-3>
- Wilson, E. M. (1998). Gendered career paths. *Personnel Review*, 27(5), 396-411. <https://doi.org/10.1108/00483489810230334>
- Zandi Ravan, N., Davarpanah, M., & Fattahi, R. (2016). Review of Science Map Visualization and its Methodology. *Scientometrics Research Journal*, 2(1), 57-76. <https://doi.org/10.22070/rsci.2016.469> [In Persian].
- Zupic, I., & Čater, T. (2015). Bibliometric methods in management and organization. *Organizational research methods*, 18(3), 429-472. <https://doi.org/10.1177/1094428114562629>